

[Damsgaard.]

beskæringen af de offentlige udgifters stigningstakt en afgørende rolle.

Det giver mig grund til at sige et par bemærkninger om bygge- og anlægssektoren. Byggeriet er på mange måder, tror jeg, et nøgleområde i samfundets økonomi. Det er en væsentlig post på de offentlige budgetter både direkte, fordi det offentlige er den største kunde for bygge- og anlægsvirksomheden, og indirekte via f. eks. boligsikrings-, rentesikrings- og rentelåneordninger. Bygge- og anlægsvirksomheden er desuden af central betydning for erhvervenes investerings- og omkostningsniveau. Adskillige gange i efterkrigstiden har vi set uheldige tendenser brede sig netop fra bygge- og anlægsvirksomheden videre ud i samfundsökonomien.

Finansudvalget har lejlighed til at se mange byggesager fra hele landet, og man får jævnlig grund til undren. Når man af nationalindkomststatistikken kan læse, at pris- og omkostningsudviklingen på dette produktionsområde, altså byggeriet, har været langt stærkere end i de øvrige vareproducerende erhverv, peger det hen på en del af grunden til disse års overbelastning af lånemarkedet. Havde pris- og omkostningsudviklingen inden for bygge- og anlægsvirksomheden blot i sidste halvdel af 1960erne fulgt samme linje og tempo som i de øvrige vareproducerende erhverv under ét, ville den årlige belastning af lånemarkedet herfra nu have været ca. 2 milliarder kr. mindre. På den anden side må vi nok også indrømme, at nødvendigheden af samfundsökonomiske tilpasninger undertiden har ført til uønskede bratte udsving i bygge- og anlægsrytmen. Hertil kommer, at bygge- og anlægsvirksomheden i de kommende år må stå over for betydelige produktivitets- og strukturtilpasninger, som det kan være i det øvrige samfunds interesse at fremme, men det vil også rejse bevægelighedsproblemer, som vi i tide bør forberede os på. Hele dette områdes centrale betydning for samfundsökonomien og for de offentlige finanser har

gjort det nødvendigt eller naturligt for mig at drage det frem her i finanslovdebatten.

Jeg har bemærket, at socialdemokratiet i sit program for 1970ernes politik har opstillet det som sit mål, at der i dette tiår som helhed bygges $\frac{1}{2}$ million nye boliger. Jeg skal ikke nægte, at jeg tillægger bred politisk enighed om en målsætning for de kommende års byggeomfang stor værdi, fordi den kan være udgangspunktet både for mere stabile produktionsvilkår og for konstruktive løsninger af mange andre problemer på bygge- og boligområdet. Måske kan målsætningen være nogenlunde realistisk. Jeg vil dog gerne føje til, at der er mange forhold, der vil være afgørende for, om vi kan nå så vidt: $\frac{1}{2}$ million nye boliger i 1970erne ligger en 25-30 pct. over 1960ernes boligproduktion. Det svarer til henimod $\frac{1}{3}$ af den samlede nuværende boligbestand. Det er altså ikke noget beskedent mål at sætte sig, vistnok også for optimistisk.

En rimelig produktivitetsudvikling inden for boligproduktionen kan måske gøre det muligt for denne produktion i de kommende år at afgive en del af sin arbejdsstyrke til andre produktioner, f. eks. til eksporterhvervene. Jeg tror, dette ville være en ønskelig udvikling. En klar og bevidst målsætning på et bredt politisk grundlag kan være et vigtigt bidrag til den fornødne fasthed og konsekvens i byggepolitikken, noget, som vi ofte savnede i 1960erne, og den kan være med til at give en virkelig sanerings-, miljø- og lokaliseringspolitik mere fast grund under fødderne.

På baggrund af de bemærkninger, jeg her har gjort på venstres vegne, skal jeg anbefale det høje folketing at stemme imod de ændringsforslag, der er stillet af medlemmer af socialdemokratiet og socialistisk folkeparti sammen eller hver for sig, og imod de ændringsforslag, der er stillet af hr. Sigsgaard og hr. Kjær Rasmussen, og at stemme for de ændringsforslag, der er stillet af de højtærede ministre og tiltrådt af finansudvalget, samt for de ændringsforslag, der er stillet af den højtærede finansminister uden for tillægebetynkningen. Dertil vil jeg anbe-